

Załącznik nr 1 do Zarządzenia NR 21/2023
Dyrektora Zespołu Przedszkoli Nr 4 w Białymstoku
z dnia 30 sierpnia 2023 r w sprawie wprowadzenia
Programu wychowawczo profilaktycznego

Program Wychowawczo- Profilaktyczny Zespołu Przedszkoli nr 4 w Białymstoku

Białystok 2023-09-01

**„RZECZY SIĘ PRODUKUJE, ZWIERZĘTA SIĘ HODUJE, LUDZI SIĘ WYCHOWUJE,
OSOBY SIĘ TWORZY POMAGA SIĘ IM, ABY ROZKWITŁY JAK KWIATY”
GIUSEPPE PELLEGRINO**

WSTĘP

Z istoty wychowania przedszkolnego wynika, że jego funkcje opiekuńcza, wychowawcza, wyrównawcza i społeczna, są ze sobą integralnie powiązane. Obecne koncepcje pedagogiczne zakładają, że dziecko jest niepowtarzalną indywidualnością z własnymi poglądami, zainteresowaniami, możliwościami i umiejętnościami. Sprawia to, że kierowanie, pobudzanie rozwoju dziecka w procesie wychowania polega przede wszystkim na dostarczeniu bodźców i treści wyzwających jego własną aktywność, potrzebę ruchu i działania w połączeniu z afirmatywnymi przeżyciami, umacniającymi dobre samopoczucie i wiarę we własne możliwości. Wymaga również dobrej orientacji w indywidualnych możliwościach rozwojowych dzieci, aby można było postawić im odpowiednie, w zależności od tego, wymagania. Wychowanie polega zarówno na ochronie przed złem, jak i budowaniu dobra.

Nasz program wychowawczy ma na celu poprawę jakości pracy edukacyjnej, uwzględnia potrzeby całej społeczności przedszkolnej; dzieci, pracowników, rodziców oraz środowiska. Integruje pracowników w realizacji celów wychowawczych, opiekuńczych i dydaktycznych. Jest niezbędnym dokumentem kierującym procesy wychowawcze na właściwe tory, przy uwzględnieniu potrzeb, możliwości całej społeczności przedszkolnej. Z programem wychodzimy naprzeciw problemom wychowawczym, wynikającym przede wszystkim z niewłaściwych oddziaływań w stosunku do dzieci oraz narastających konfliktów i agresji we współczesnym świecie. Program ma również na celu ujednoczenie oddziaływań wychowawczych w przedszkolu i w domu, aby nasze dzieci w przyszłości tworzyły społeczeństwo tolerancyjne i empatyczne o głęboko zakorzenionych strukturach moralnych.

„To wielkie nieporozumienie sądzić, że dyscyplina jest sposobem na ukształtowanie człowieka postępującego szlachetnie i osiągającego sukces. W rzeczywistości zdyscyplinowane dziecko może zachowywać się właściwie, ale na tym koniec. A wychowanie musi sięgać głębiej, dokonywać się poprzez rozwijanie różnych umiejętności i siły charakteru”. (Denise Chapman Weston)

PODSTAWA PRAWNA

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie MEN z dnia 21 czerwca 2012r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania ;(Dz. U. 2012 poz. 752)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 lutego 2023r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów

z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej; (Dz. U. 2023 poz. 312)

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- Powszechna deklaracja Praw Człowieka
- Rozporządzenie MEN z dnia 7 lipca 2023r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli; (Dz. U. 2023 poz. 1370)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 lutego 2023r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół; (Dz. U. 23 poz. 312)
- Rozporządzenie MEN z dnia 22 lipca 2022r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach; (Dz. U. 22 poz. 1593)
- Rozporządzenie MEN z dnia 6 sierpień 2020r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii ; (Dz. U. 2022 poz. 1593)
- Rozporządzenie MEN z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży;
- Konwencja o Prawach Dziecka;
- Statut Zespołu Przedszkoli Nr 4 w Białymstoku

„Wychowanie zanim zostanie wcielone w życie musi być myślą, sposobem widzenia rzeczy.” Giuseppe Pellegrino

CELE PROGRAMU:

Cele główne:

1. Nabywanie umiejętności rozumienia siebie i innych, oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
2. Zapoznanie dzieci z regułami życia w grupie, wdrażanie do samodzielności i umiejętności współżycia i współdziałania z innymi.
3. Zapoznanie dzieci z prawami i obowiązkami, światem wartości moralnych oraz koniecznością ponoszenia konsekwencji swoich czynów.
4. Wyposażenie dzieci w umiejętności pozwalające na ocenę sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu dziecka.

Cele szczegółowe:

- Nabywanie umiejętności społecznych oraz podporządkowania się ustalonym zasadom i regułom. (wspólnie)
- Ukształtowanie wrażliwości moralnej właściwych postaw moralnych.

- Zaciśnięcie więzi z najbliższym otoczeniem społecznym.
- Rozumienie potrzeby poszanowania drugiego człowieka, jego odmienności i indywidualności.
- Uszanowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych.
- Rozumienie potrzeby przestrzegania zasad bezpieczeństwa w życiu przedszkola i środowiska.
- Nabywanie umiejętności dbania o dobre samopoczucie i zdrowie swoje i innych.
- Kształtowanie postaw patriotycznych poprzez obchody świąt państwowych, realizację tematów patriotycznych na zajęciach edukacyjnych, budowanie więzi z „małą ojczyzną” jej tradycjami i kulturowością. Pielęgnowanie tradycji z uwzględnieniem patrona placówki, szacunek do symboli narodowych.
- Stwarzanie warunków do realizacji edukacji medialnej i roztropnego korzystania z mediów.
- Tworzenie spójnego środowiska przedszkole i rodzina, wspieranie rodziców w procesie wychowawczym i pomoc w rozwijaniu kompetencji wychowawczych
- Doskonalenie kadry pedagogicznej, otwartość na nowe metody i projekty wychowawcze.

Metody i formy pracy wychowawczej

Wszystkie zajęcia w przedszkolu uwzględniają założenia programu wychowawczego, nauczyciele dostosowują przekazywanie wiedzy oraz kształtowanie umiejętności i postaw wychowanków do odpowiedniej w tym wieku aktywności dzieci, umożliwiają poznawanie świata, inspirują do wyrażania własnych myśli i przeżyć, rozbudzają ciekawość poznawczą i motywację do dalszej edukacji. Realizując program wychowawczy przedszkola wykorzystujemy elementy wielu atrakcyjnych form i metod wspierających aktywność, samodzielność, zachęcających do twórczych poszukiwań, pozwalających na ukazaniu zalet i walorów każdego dziecka.

Metody pracy:

- metody podające (przyswajanie): opowiadanie, pogadanka, historyjka obrazkowa, wiersze, piosenki, praca z tekstem
- metody problemowe (odkrywanie): gry dydaktyczne, giełda pomysłów - „Burza mózgów”, inscenizacja
- metody praktyczne (działanie): ćwiczenia, gry dydaktyczne, zabawy intelektualne np. rebusy, krzyżówki, rozsypanki, prace użyteczne, proste doświadczenia
- metody aktywizujące: pedagogika zabawy, Ruchu Rozwijającego W. Sherborne, C. Orffa, metoda projektów, drama, wystawa (ekspozycja), pokaz

Formy pracy:

- praca indywidualna
- zabawa oraz inne rodzaje działalności dzieci pozwalające na rozwijanie własnej inicjatywy
- czynności samoobsługowe dzieci (np. związane z utrzymaniem higieny osobistej, porządku w sali, szatni) oraz prace użyteczne na rzecz przedszkola, domu itp.
- spacer i wycieczki

- zajęcia organizowane przez nauczycielkę z całą grupą lub prowadzone w mniejszych zespołach
- udział w imprezach i uroczystościach organizowanych w przedszkolu i poza udział w konkursach, festiwalach, przeglądach, quizach, turniejach

Bloki tematyczne	Sposoby realizacji	Ewaluacja	Sukces
<p>POSTRZEGANIE SIEBIE I ROZUMIENIE SWOICH UCZUĆ</p>	<p>Prowadzenie zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznanie siebie (sytuacje naturalne i inspirowane), - wyrażanie swoich uczuć mimiką, -zabawy ruchowe prowadzone metodami R. Labana, W. Sherbone, -zabawy relaksacyjne, -pantomima, - „burza mózgów”, -rysunki, -przedstawienia kukielkowe, -krótkie opowiadania. <p>Rozmowy indywidualne z dziećmi celem poznania ich potrzeb.</p>	<p>Scenariusze zajęć, zapisy w dzienniku.</p>	<p>Każda grupa przeprowadzi co najmniej dwa zajęcia dotyczące poznawania własnej osoby.</p>
<p>POZNANIE REGUŁ ŻYCIA W GRUPIE- Jestem samodzielny, umiem współżyć i współdziałać z innymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Stwarzanie atmosfery przyjaźni i wspólnego akceptowania. -Przykład osobowy nauczyciela i osób znaczących w życiu dziecka. -Współtworzenie z dziećmi norm i zasad obowiązujących w grupie, oraz ich respektowanie -Prowadzenie zajęć profilaktycznych „Dobre manier”, „Ja i inni”, „Poznajemy swoje prawa”, „Jesteśmy przyjaciółmi” -Słuchanie opowiadań związanych z zachowaniami społecznymi i wartościami przyjaźni, (pozytywnych, negatywnych postaw). -Zawieranie przedszkolnych przyjaźni, mówienie sobie miłych słów, sprawianie innym radości, uczestniczenie w ich 	<ul style="list-style-type: none"> -Integracja wszystkich grup. -Tablice (gazetki) dotyczące sposobu poprawnego zachowania się w każdej grupie. -Zapisy w dziennikach zajęć -Prowadzenie zajęć koleżeńskich. -Kolorowy wystrój sal 	<p>Utworzenie „kodeksów grup”- zaakceptowanego przez wszystkich zainteresowanych.</p> <p>Wykaz literatury do tematu.</p> <p>Scenariusze zajęć, pomoce dydaktyczne.</p>

	<p>kłopotach i radościach.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Wymiana koleżeńska w zakresie doświadczeń. -Realizacja kalendarza uroczystości i świąt, -Organizacja kącika solenizanta. 		
ROZWIĄZYWNIE PROBLEMÓW I KONFKIKTÓW	<ul style="list-style-type: none"> -Zorganizowanie dla rodziców warsztatów pedagogicznych i psychologicznych w celu uświadomienia konieczności ujednolicenia oddziaływań wychowawczych w domu i w przedszkolu. -Zapoznanie rodziców z programem wychowawczym Przedszkola oraz z „Kodeksami grupy”, opracowywanymi przez dzieci i nauczycieli. -Omawianie historyjek obrazkowych przedstawiających konflikty społeczne. -Rozwiązywanie konfliktów na drodze obopólnego porozumienia. -ustalenie środków zaradczych przy nie respektowaniu ustalonych norm i zasad -Ustalenie form nagradzania zachowań respektujących ustalone przez dzieci normy i zasady zachowań. 	<ul style="list-style-type: none"> -Spotkania z rodzicami -Zebrania grupowe. -Rezygnacja z kar na rzecz ponoszenia ustalonych konsekwencji. Wykaz sposobu nagradzania-wykaz środków zaradczych. 	<p>Uczestnictwo rodziców w spotkaniu z psychologiem-pedagogiem-protokoły zebrań.</p> <p>Akceptacja przez rodziców.</p> <p>Nagroda</p> <p>Kara</p>
DBANIE O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO DZIECKA	<ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie sytuacji edukacyjnych; - „Jesteśmy bezpieczni” - „Prowadzimy zdrowy styl życia”. „Policjant ostrzega” - spotkanie z policjantem. „Pielęgniarka radzi” - spotkanie z pielęgniarką. -Praca prewencyjna z dziećmi: <ul style="list-style-type: none"> • Nauka dziecka pełnego imienia i nazwiska, adresu, numeru telefonu, • Wpajanie dziecku, by nie nawiązywało kontaktów z osobami obcymi, • Respektowanie 	<p>Zachowanie scenariuszy zajęć, zapisy w dziennikach zajęć. Wycieczki do gabinetów lekarskich-spotkania ze służbą zdrowia, policjantem, strażakiem.</p> <p>Integracja nauczycieli podczas opracowywania regulaminów bezpieczeństwa i</p>	<p>Udział dzieci w konkursach grupowych i międzygrupowych.</p> <p>Plany współpracy z rodzicami i środowiskiem.</p> <p>Kryteria spożywania posiłków.</p> <p>Kryteria bezpieczeństwa na placu zabaw i w budynku przedszkolnym.</p>

	<p>regulaminów bezpiecznego poruszania się po budynku, placu zabaw, na spacerach i wycieczkach,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznanie zabaw grożących zdrowiu i życia dziecka, • Dostosowanie się do regulaminu spożywania posiłków, • Likwidowanie uprzedzeń do niektórych potraw, • Pomoc dziecku w ustaleniu zaufanych dorosłych, do których może się zwrócić o pomoc, • Nauczenie dzieci dzwonić pod numery alarmowe, • Wykorzystanie w zabawach ruchowych i zajęciach gimnastycznych różnych metod pracy, • Ćwiczenia korekcyjne, • Stosowanie zasady „w zdrowym ciele zdrowy duch” • Rozumienie znaczenia świeżego powietrza dla zdrowia, • Potrzeby aktywnego wypoczynku • Uświadomienie rodzicom, że „ruch to zdrowie” 	<p>spożywania posiłków, -wspólne z dziećmi wykonywanie surówek, sałatek, koktajli mlecznych itp.- oraz ich degustacja.</p> <p>Prowadzenie zabaw ruchowych i gimnastycznych</p> <p>Zabawy na świeżym powietrzu, spaceru i wycieczki.</p>	Regulamin wycieczek.
--	---	---	----------------------

Spodziewane efekty:

- Ukształtowanie pokolenia empatycznego, wrażliwego na potrzeby i krzywdę innych.
- Dzieci rozumieją potrzebę poszanowania cudzej własności.
- Znają i cenią wartości moralne.
- Rozumieją konsekwencje kłamstwa dla siebie i innych.
- Znają swoje prawa i obowiązki.
- Posiadają umiejętność współżycia w społeczeństwie, zgodnie z przyjętymi normami.
- Zawierane są przyjaźnie przedszkolne.

- Są tolerancyjne, szanują odmiennosć i indywidualnosć innych ludzi.
- Znają dobre maniery i je stosują w życiu codziennym.
- Posiadają umiejętnosć ponoszenia konsekwencji swoich czynów.
- Rozumieją potrzebę stosowania się do zasad bezpieczeñstwa.
- Znają podstawy bezpiecznego i zdrowego stylu życia i się do nich dostosowują.

Formy nagradzania zachowań respektujących ustalone przez dzieci i radę pedagogiczną normy i zasady zachowania

- Nagradzanie uznaniem i pochwałą.
- Nagradzanie przez sprawianie przyjemnosć dziecku przez nauczyciela lub kolegów w kontaktach indywidualnych lub na forum całej grupy
- Darzenie dziecko szczególnym zachowaniem, np. zwiększając zakres jego samodzielności.
- Przywilej pełnienia dyżurów lub wykonywanie prostych czynności wskazanych przez nauczyciela.
- Atrakcyjne spędzanie czasu, atrakcyjna zabawa w grupie wg pomysłu dzieci.
- Drobne nagrody rzeczowe, np. elementy uznania.

Środki zaradcze w przypadku niestosowania się do ustalonych wspólnych zasad

- Wspólne rozwiązywanie problemów wg Gordona. Procedura:

-Określenie problemu, kiedy obie strony konfliktu mówią, co im przeszkadza, co się stało i jakie przeżywają w związku z tym uczucia,

-Wszyscy podejmują różne propozycje rozwiązania problemu (metoda burzy mózgów) nauczycielka je spisuje,

-Ocena propozycji i wybór takiego rozwiązywania, na który zgadza się większość,

-Jeśli zgadzamy się na wspólne rozwiązanie i postanowimy go przestrzegać, jednocześnie ustalamy konsekwencje niewypełnienia umowy.

- Odsunięcie od zabawy.
- Tłumaczenie i wyjaśnienie.
- Propozycja aktywności mającej na celu rozładowanie negatywnych emocji.
- Ukazywanie następstw zachowania, aby skłonić do autorefleksji.
- Wyrażanie przez nauczyciela swojego smutku i zawodu z powodu zachowania dziecka.
- Czasowe odebranie przyznanego przywileju (np. utrata funkcji dyżurnego).
- Poinformowanie rodziców o przewinieniu.
- Rozmowa z dyrektorem.

Dziecięcy kodeks zachowań przedszkola na bazie, którego powstają kodeksy grupowe.

Chcemy	Nie możemy
<ul style="list-style-type: none"> • Szanować kolegów, • Być kochanymi i umieć kochać, • Pomagać sobie wzajemnie, • Być uprzejmymi i uczciwymi, 	<ul style="list-style-type: none"> • Bić, popychać, wyrządzać krzywdy innym, • Przezywać innych, • Wyśmiewać się z innych,

<ul style="list-style-type: none"> • Bawić się zgodnie, • Szanować własność innych, • Pytać o zgodę dorosłych i kolegów, • Słuchać poleceń dorosłych, • Dbać o książki i zabawki, • Dbać o czystość i porządek, • Szanować pracę innych, • Okazywać, co myślimy i czujemy, • Być czystymi i schludnymi, • Bawić się bezpiecznie, • Zdrowo się odżywiać. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeszkadzać innym w zabawie i pracy, • Niszczyć pracę innych, • Zabierać cudzej własności bez pytania, • Oszukiwać, • Krzyczeć, hałasować, • Biegać w sali zajęć, • Niszczyć zabawek i innych przedmiotów w przedszkolu, • Mówić brzydkich słów, • Bawić się niebezpiecznymi przedmiotami.
--	---

Kodeks rodzica

Oczekujemy	Dolożymy starań w;
<ul style="list-style-type: none"> • Dostarczania nam informacji na temat zachowania mojego dziecka, jego osiągnięć i niepowodzeń, • Udzielania nam rad i wskazówek koniecznych do pracy z dzieckiem w domu, jeżeli zaistnieje taka potrzeba, • Umożliwienie nam częstych kontaktów z nauczycielami dziecka, • Znalezienia wspólnych środków zaradczych i poczynienie wspólnych ustaleń, gdy wystąpią problemy z naszym dzieckiem, • Zapoznania nas z normami i zasadami panującymi w grupie oraz środkami ich respektowania, • Podmiotowego traktowania naszego dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzegania przepisów statutowych przedszkola, Interesowaniu się osiągnięciami i niepowodzeniami dziecka, wspomagając je w razie niepowodzeń, • Informowaniu nauczyciela o zmianach w zachowaniu dziecka pozytywnych jak i negatywnych, • Zapoznawaniu się z treścią ogłoszeń zamieszczonych w „Kącikach dla rodziców” • Angażowaniu się w prace społeczne na rzecz przedszkola, grupy, • Przyprawadzaniu i odbieraniu dziecka w określonych godzinach, tylko przez osoby pełnoletnie, • Respektowaniu uchwał podjętych przez Radę Rodziców, Radę Pedagogiczną.

Bibliografia:

1. 2..Bełczewska E., Herde M., Kwiatkowska E., Wasilewska J., Łada - Grodziska A.
2. ABC...Program wychowania przedszkolnego XXI w., WsiP Warszawa 2000; Faber a.,
3. Mazlish E. *Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły.* Media Rodzina, Poznań 2001
4. Gordon T. *Wychowanie bez porażek.* IW PAX, Warszawa 1999
5. Jundziłł I. *Nagrody i kary w wychowaniu.* Nasza Księgarnia, Warszawa 1986;
6. Kantowicz E. *Ochrona praw dziecka.* Wyd „Żak”, Warszawa
7. Łabocki M. *ABC wychowania.* WsiP, Warszawa 1992
8. Magda M. *Edukacja od źródeł.* Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2000

9. Niebrzydowski L. *O poznaniu i ocenie samego siebie*. Nasza Księgarnia, Warszawa 1976
10. Robertson Jak zapewnić dyscyplinę ład i uwagę w klasie., WsiP Warszawa 1998
11. Shaw G.B. Karać to ranić
12. Więckowski R. *Pedagogika wczesnoszkolna*; WsiP Warszawa 1995